

6. สถานภาพและนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศจีนในปัจจุบัน

6.1 สถานภาพทางเศรษฐกิจของจีน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของจีนในปี 2556 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 56.88 ล้านล้านหยวน (9.4 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ) เติบโตร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ซึ่งนับเป็นการเติบโตในอัตราที่ต่ำสุดในรอบ 14 ปี แต่การขยายตัวของเศรษฐกิจยังคงสูงกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลจีนตั้งไว้ที่ร้อยละ 7.5 อยู่เล็กน้อย ทั้งนี้เศรษฐกิจในไตรมาสที่ 4 ของจีนขยายตัวร้อยละ 7.7 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ลดลงจากร้อยละ 7.8 ในช่วงไตรมาสที่ 3 ซึ่งสะท้อนถึงนโยบายการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลที่เริ่มดำเนินการนับแต่กลางปีที่ผ่านมา ควบคู่ไปกับปริมาณสินเชื่อใหม่ที่ชะลอตัวลง ในขณะที่ BMI ได้คาดการณ์ GDP ของจีนในปี 2557 มีมูลค่า 10.16 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ เติบโตร้อยละ 7.3 จากปี 2556

ประเทศจีนมีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมากเป็นอันดับ 1 ของโลก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 30.2 ของเงินทุนสำรองทั่วโลก รัฐบาลจีนจะใช้เงินสำรองระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนบริษัทจีนที่จะไปลงทุนยังต่างประเทศ และสนับสนุนสถาบันการเงินภายในประเทศและการลงทุนไปยังต่างประเทศ ตามนโยบายก้าวออกไป (Going Out)

6.2 ภาพรวมและสถานภาพในภาคเกษตรกรรมของจีน

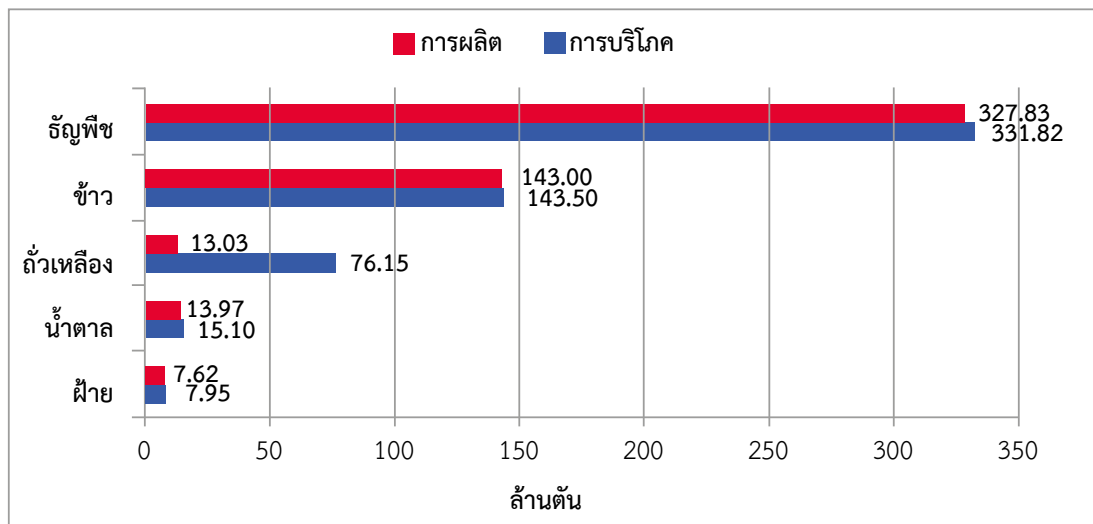
จากการเก็บตัวอย่างข้อมูลจาก 36 เมืองขนาดใหญ่และขนาดกลางของจีนในปี 2556 พบว่าราคาของสินค้าเกษตรและอาหารยังคงมีเสถียรภาพ ขณะที่ราคาของเนื้อวัว แพะ และผักสดเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.4 ร้อยละ 15.7 และร้อยละ 9.9 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าราคาของเนื้อหมูและน้ำมันถั่วเหลืองลดลงร้อยละ 1.3 และร้อยละ 0.7 ตามลำดับ แต่อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการเกษตรก็ยังนับว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญและรัฐบาลให้การปกป้องเสมอมา เนื่องจากเกี่ยวข้องกับความมั่นคงทางอาหารของประเทศ ทั้งยังมีการจ้างงานในอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 40 ของประชากรในประเทศทั้งหมด

ในปัจจุบัน (2557) ประเทศจีนกำลังลงทุนในกิจการเกี่ยวข้องกับอาหาร (Farm assets) และเทคโนโลยีด้านอาหาร (Food technologies) ในต่างประเทศเพื่อมารองรับความต้องการด้านอาหารของประชากรในประเทศ ทำการผลักดันการควบกิจการด้านอาหารในต่างชาติเพิ่มขึ้น สืบเนื่องจากจีนได้เห็นปัญหาการปรับราคาอาหารเพิ่มขึ้นสูงในปี 2550-2551 โดยที่ผ่านมามีเงินได้ใช้เงินในการควบซื้อกิจการเกี่ยวข้องกับอาหารและฟาร์มเป็นจำนวนเงิน 32.7 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ

ด้านการเพาะปลูก ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่สำคัญของจีน อาทิ ธัญพืชจำพวก ข้าว ข้าวสาลี ข้าวโพด ฝ้าย พืชน้ำมัน พืชน้ำตาล ยาสูบและชา โดยปี 2556 ธัญพืชมีปริมาณการผลิตและปริมาณการบริโภคมากที่สุด คือ 327.83 ล้านตัน และ 331.82 ล้านตัน ตามลำดับ ทั้งนี้ข้อมูลในแต่ละสินค้าหลักมีรายละเอียดต่อไปนี้¹⁶

16 Business Monitor. (2014). China Agribusiness Report Q3 2014.

ปริมาณการผลิตและการบริโภคสินค้าเกษตรสำคัญของจีน ปี 2556 (ล้านตัน)

ที่มา: USDA; Business Monitor (2014)

นอกจากนี้ถั่วเหลืองยังเป็นสินค้าเกษตรที่จีนนำเข้าสูงมาก โดยสาเหตุหนึ่งเนื่องจากราคาถั่วเหลืองนำเข้ามีราคาต่ำกว่าราคาถั่วเหลืองภายในประเทศ ส่งผลให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกพืชกลุ่มพืชน้ำมัน เส้นใย พืชให้น้ำตาล ยาสูบ พืชผักและผลไม้ พืชสมุนไพรฯ อย่างไรก็ตามเนื่องจากจีนเป็นประเทศขนาดใหญ่ มีความหลากหลายทั้งในด้านภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และทรัพยากรธรรมชาติ โดยศักยภาพด้านการเกษตรของแต่ละพื้นที่จึงแตกต่างกันตามภูมิภาค ดังนี้

1. ภาคเหนือและตะวันตก จะมีศักยภาพด้านปศุสัตว์ เนื่องจากมีพื้นที่เป็นทุ่งหญ้าที่มีคุณภาพกว้างขวางใหญ่โต โดยเฉพาะแถบมองโกเลีย ส่านซี หึงเซี่ย เป็นต้น
2. ภาคใต้และภาคกลาง มีศักยภาพด้านการเพาะปลูก โดยเฉพาะพืชผัก ผลไม้ และข้าว เช่น หูหนาน หูเป่ย์ กวางตุ้ง เสฉวน กว่างซี เป็นต้น
3. ภาคตะวันตกเฉียงใต้ เป็นพื้นที่ป่าเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้านป่าไม้ พืชพรรณ และสัตว์ป่ามีศักยภาพในด้านการเกษตรสมัยใหม่ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีชีวภาพ สมุนไพร พืชพันธุ์ดอกไม้และยาสูบ
4. ภาคกลางและภาคใต้ มีแม่น้ำลำคลองมากมาย เช่น ลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียง จูเจียง และสายอื่นๆ อีกมากมาย รวมทั้งทะเลสาบ เช่น ทะเลสาบไท่หู ตังถิงหู เป็นต้น จึงทำให้มีศักยภาพด้านประมงน้ำจืด และได้มีการพัฒนาประมงน้ำจืดอย่างต่อเนื่องเพราะด้วยความนิยมของชาวจีนที่ชอบรับประทานสัตว์น้ำจืด
5. ชายฝั่งทะเลตะวันออกมีชายฝั่งทะเลยาวจากเหนือจรดใต้ประมาณ 18,000 กิโลเมตร (รวมได้หวัน) อาชีพที่สำคัญจึงเป็นการประมงทั้งชายฝั่งทะเลและนอกชายฝั่งทะเล

6. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งอยู่ในเขตอบอุ่นค่อนข้างหนาว เช่น เฮยหลงเจียง จีหลิน เหลียวหนิง เป็นต้น มณฑลเหล่านี้มีความอุดมสมบูรณ์มายาวนานและเป็นปลายทางของแม่น้ำหลายสาย จึงทำให้มีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการเพาะปลูกข้าว และแหล่งปลูกป่าที่สำคัญของจีน

7. พื้นที่ระหว่างเส้นรุ้ง 30° - 40° จากภาคตะวันออกเฉียงไปถึงภาคกลาง ค่อนไปทางตะวันตกของจีน ได้แก่ เซียงไฮ้ เทอเป่ย์ ซานซี เหอหนาน ซานซี มีภูมิอากาศและภูมิประเทศที่เหมาะสมกับการปลูกผลไม้เมืองหนาว เช่น แอปเปิ้ล สาลี่ องุ่น ลูกพลับ พ룬 เป็นต้น

พื้นที่ทางการเกษตรที่สำคัญของจีน อาทิ มณฑลเจียงซี ซึ่งรัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับการวางแผนพัฒนาระบบการเกษตรอย่างเป็นขั้นตอนและได้มีการพัฒนาจากการเกษตรแบบดั้งเดิมกลายเป็นการเกษตรแบบพึ่งพาเทคโนโลยี เพื่อที่จะผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพดีขึ้นและมีปริมาณที่มากขึ้น มณฑลไต้หวัน ซึ่งเป็นมณฑลที่ได้ปรับแนวคิดในการพัฒนาเกษตรกรรมและเศรษฐกิจชนบทแนวใหม่ ทั้งยังมีเกษตรกรรมเขตร้อนที่มีประสิทธิภาพสูง ทำให้ไต้หวันกลายเป็นฐานการผลิตพืชผลเขตร้อน การเพาะเลี้ยงพืชพันธุ์และการเพาะปลูกพืชผักนอกฤดูกาลของจีน

ด้านปศุสัตว์ ผลผลิตของสัตว์จากฟาร์มปศุสัตว์ทั้งประเทศจีน ได้แก่ สัตว์ขนาดใหญ่ โค กระบือ ม้าและอูฐ สุกร แพะและแกะ ผลผลิตแปรรูปเนื้อชำแหละ เนื้อหมู เนื้อวัว แกะและแพะ ผลิตภัณฑ์นม เนื้อสัตว์ปีก ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ

ต้นปี 2556 รัฐบาลจีนได้เล็งเห็นความสำคัญของภาคเกษตรจึงได้มีนโยบายส่งเสริมภาคการเกษตรครอบคลุมทุกภาคส่วน เพื่อการยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตและยกระดับรายได้ของเกษตรกรนโยบายที่สำคัญจากการประกาศของกระทรวงการเกษตรจีน มีดังต่อไปนี้

1. จัดสรรเงินชดเชยให้เกษตรกรโดยตรงและปรับขึ้นราคาข้าวซื้อสินค้าเกษตรขั้นต่ำ จีนจัดงบกลาง 15,100 ล้านหยวนเพื่อเป็นเงินชดเชยให้กับเกษตรกรโดยตรง และมีการปรับขึ้นราคาข้าวซื้อสินค้าเกษตรขั้นต่ำในพื้นที่การเพาะปลูกที่สำคัญ ทั้งนี้ราคาข้าวสาลีขั้นต่ำ (คุณภาพระดับ 3) ได้ปรับขึ้นเป็น 112 หยวนต่อ 50 กิโลกรัม เพิ่มขึ้น 10 หยวน ส่วนราคาข้าวสาลี (คุณภาพระดับ 3) ปรับขึ้นเป็น 132 - 150 หยวนต่อ 50 กิโลกรัมเพิ่มขึ้น 10 - 12 หยวน

2. จัดสรรเงินชดเชยให้กับเกษตรกรผู้ใช้เมล็ดพันธุ์หรือพันธุ์สัตว์ที่ดี ซึ่งเมล็ดพันธุ์ที่ต้นนี้ครอบคลุมพืชประเภทข้าว ข้าวสาลี ข้าวโพด ฝ้าย ถั่วเหลือง ในเขตมองโกเลียในและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผักน้ำมันใน 10 มณฑล กลุ่มแม่น้ำแยงซีและบางเมืองของมณฑลเหอหนานและมณฑลซานซี สำหรับข้าวสาลี ข้าวโพด ถั่วเหลือง และผักน้ำมันมาตรฐานเงินชดเชยอยู่ที่ 10 หยวนต่อหมู่ (0.42 ไร่) สำหรับพันธุ์สัตว์ที่ต้นนี้ สุกรจะมีการชดเชย 40 หยวน โคนม 20 - 30 หยวน โคเนื้อ 10 หยวน แกะ 800 หยวน และจามรี 2,000 หยวน

3. จัดสรรเงินชดเชยค่าซื้อเครื่องจักรการเกษตร ครอบคลุมเครื่องจักรการเกษตร 175 ประเภท โดยในกรณีปกติเครื่องจักร 1 เครื่องจะได้รับเงินชดเชยไม่เกิน 5 หมื่นหยวน หากเป็นเครื่องรีดนมหรือเครื่องอบแห้งเงินชดเชยจะเพิ่มเป็นไม่เกิน 1.2 แสนหยวน สำหรับเครื่องจักรที่ใช้กับสินค้าเกษตรที่สำคัญในบางมณฑล เช่น เครื่องเก็บเกี่ยวอ้อยในเขตปกครองตนเองกว่างซี เงินชดเชยเพิ่มเป็นไม่เกิน 2.5 แสนหยวน เครื่องเก็บฝ้ายในเขตปกครองตนเองซินเจียงไม่เกิน 4 แสนหยวน เป็นต้น

4. จัดสรรเงินชดเชยค่าน้ำมันเรือให้ชาวประมงหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจประมง และเปิด“ช่องทางสีเขียว” ให้รถบรรทุกสินค้าเกษตร โดยกำหนดให้ทางหลวงทุกสายของจีน (รวมถึงสะพานหรืออุโมงค์) เปิดช่องทางเฉพาะสำหรับรถบรรทุกสินค้าเกษตร และมีการยกเว้นการเก็บค่าผ่านทางด้วย สินค้าเกษตรที่เข้าชายฝั่งได้แก่ ผักสด 11 ประเภทใหญ่ 66 ประเภทย่อย ผลไม้สด 7 ประเภทใหญ่ 42 ประเภทย่อย ผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ 8 ประเภท สัตว์บกและสัตว์ปีก 3 ประเภทใหญ่ 11 ประเภทย่อย เนื้อไข่ นมสด 7 ประเภท มันประเภทต่างๆ ข้าวโพดดิบและถั่วลิสงดิบ

5. ส่งเสริมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่และการเกษตรแบบทันสมัย ตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมา จีนจัดงบกลาง 2,500 ล้านหยวนเพื่อส่งเสริมการสร้างฟาร์มเลี้ยงสุกรขนาดใหญ่แบบมาตรฐาน ในปี 2551 จีนได้จัดสรรเงินลงทุนอีก 200 ล้านหยวนเพื่อสนับสนุนการเลี้ยงโคนม จำนวนเงินดังกล่าวเพิ่มขึ้นเป็น 500 ล้านหยวนในปี 2552 นอกจากนี้ตั้งแต่ปี 2555 จีนเพิ่มเงินลงทุนอีก 100 ล้านหยวนเพื่อปรับปรุงและขยายสร้างฟาร์มโคเนื้อและแกะในมณฑลเสฉวน ทิเบต กานซู ซิงไห่ หนิงเซีย และซินเจียง ซึ่งทางการเงินจะส่งเสริมฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่ต่อไป

จากนโยบายดังกล่าวและการชะลอตัวของดัชนีราคาอาหารในจีน ซึ่งมีสินค้าผักและเนื้อหมูเป็นหลัก ทำให้การขยายตัวในปี 2556 ลดลงจากเดิมร้อยละ 5.9 ในเดือนพฤศจิกายนเหลือร้อยละ 4.1 ในเดือนธันวาคม ส่งผลให้อัตราเงินเฟ้อจีนปรับตัวลดลงจนอยู่ที่ร้อยละ 2.6 ซึ่งต่ำกว่าอัตราเป้าหมายที่รัฐบาลตั้งไว้อย่างมากที่ร้อยละ 3.5 โดยในเดือนธันวาคมอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ระดับร้อยละ 2.5 ลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 3.2 และร้อยละ 3.0 ในเดือนตุลาคมและพฤศจิกายน ตามลำดับ

6.3 ภาพรวมและสภาพในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของจีน

จากการวิเคราะห์พื้นฐานแนวโน้มของตลาด และรายงานการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์ครั้งที่ 18 ซึ่งจัดประชุมระหว่างวันที่ 8-14 พฤศจิกายน 2555 โดยนายหลี่เจี๋ยจุน รองอำนวยการสถาบันวิจัยทรัพยากรและนโยบายสิ่งแวดล้อมประจำศูนย์การวิจัยเพื่อการพัฒนาได้ให้ความเห็น 10 อุตสาหกรรมที่มีอนาคตในจีนดังนี้

1. อุตสาหกรรมประหยัดพลังงาน เนื่องจากผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนับวันจะได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้น ทำให้ความต้องการผลิตภัณฑ์ดังกล่าวของตลาดมีแนวโน้มสูงขึ้น นอกจากนี้อุตสาหกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังได้รับการสนับสนุนทางนโยบายจากรัฐบาลจีนเป็นอย่างมาก

2. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศอย่างยั่งยืน จีนมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาระบบนิเวศโดยอาศัยการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมอุตสาหกรรมป่าไม้ บางส่วนของอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และอุตสาหกรรมจัดการพื้นที่ทะเลทราย เป็นต้น

3. อุตสาหกรรมภาคพื้นทะเล ครอบคลุมอุตสาหกรรมประมง อุตสาหกรรมน้ำมันปิโตรเลียมและก๊าซธรรมชาติ อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน เป็นต้น เทศบาลมณฑลหลายแห่งได้ก่อตั้งเขตเศรษฐกิจน่านน้ำทางทะเลเพื่อกระตุ้นการพัฒนาของอุตสาหกรรมภาคพื้นทะเล

4. อุตสาหกรรมสารสนเทศ อุตสาหกรรมสารสนเทศกำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว จากความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่มากขึ้นในอนาคต ทำให้เกิดสาขาธุรกิจใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศจำนวนมาก ทั้งนี้การพัฒนาของอุตสาหกรรมสารสนเทศ จะช่วยลดต้นทุนการสื่อสาร รวมทั้งกระตุ้นการพัฒนาของอุตสาหกรรมอื่นๆ และเป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจโดยรวมได้

5. อุตสาหกรรมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมการผลิตที่ประหยัดทรัพยากร และลดการปล่อยมลพิษเป็นแนวโน้มของอุตสาหกรรมการผลิตในอนาคต โดยธุรกิจที่มีความสามารถในการผลิต ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมจะมีแรงขับเคลื่อนที่แข็งแกร่งในตลาดในอนาคต

6. อุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรม จากรายงานการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 18 พบว่า จีนให้ความสำคัญในการพัฒนาเชิงวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้การพัฒนาของอุตสาหกรรมเชิงวัฒนธรรมมีความสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้บริโภคจีนที่นอกเหนือไปจากด้านวัตถุให้มีความสมดุลมากขึ้น

7. อุตสาหกรรมด้านสุขภาพ ครอบคลุมอุตสาหกรรมการรักษาพยาบาล อุตสาหกรรมการผลิตยา อุตสาหกรรมการดูแลผู้สูงอายุ อุตสาหกรรมการดูแลสุขภาพ เป็นต้น ทั้งนี้จากการที่ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจีนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การมีสุขภาพแข็งแรงและมีชีวิตที่ยืนยาวจึงกลายเป็นความต้องการของผู้บริโภคจีน

8. ธุรกิจบริการเชิงการผลิต ครอบคลุมธุรกิจการเงิน ธุรกิจการขนส่ง และธุรกิจบริการด้านการพาณิชย์ เป็นต้น โดยการประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 18 ได้กล่าวถึงความสำคัญในการพัฒนาธุรกิจการเงินภาคเอกชนเป็นครั้งแรก นอกจากนี้ธุรกิจการค้าออนไลน์ที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคชาวจีนเป็นอย่างมาก ทำให้ธุรกิจการขนส่งมีโอกาสในการพัฒนาอีกมาก

9. ธุรกิจเกษตรกรรมสมัยใหม่ ครอบคลุมธุรกิจเกษตรกรรมการท่องเที่ยว อุปกรณ์และเครื่องจักรภาคการเกษตร เป็นต้น

10. อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมเมืองของจีน เช่น อุตสาหกรรมการก่อสร้าง เป็นต้น

6.4 ภาพรวมและสถานการณ์ภาคการบริการของจีน

ในปี 2556 จีนมีมูลค่าการค้าในภาคการบริการเติบโตในอัตราที่สูง โดยมีมูลค่ามากกว่า 520,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้จีนเป็นประเทศที่ทำธุรกรรมภาคการบริการรายใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของโลก มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 6 ของมูลค่าธุรกรรมภาคการบริการโลก นอกจากนี้ธุรกรรมภาคการบริการของจีนยังขยายตัวร้อยละ 11 เมื่อเทียบกับของปี 2555 และขยายตัวในอัตรามากกว่าการค้าสินค้า อย่างไรก็ตามภาคบริการของจีนยังมีขีดความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศน้อย โดยจีนยังมีมูลค่าการส่งออกภาคการบริการคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 9 ของมูลค่าการส่งออกโดยรวม นอกจากนี้การค้าภาคบริการของจีนจึงยังคงขาดดุลการค้าอยู่มาก

แต่อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมบริการหลายสาขามีความน่าสนใจและมีโอกาสเป็นอุตสาหกรรมโดดเด่นในทศวรรษหน้าจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของจีน ตลอดจนนโยบายของรัฐบาลกลางที่จะส่งเสริมให้จีนกลายเป็นศูนย์กลางงานวิจัยโลก เพื่อลดมลภาวะเป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อมและลดการพึ่งพาต่างประเทศ และกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ ทั้งนี้อุตสาหกรรมบริการเหล่านั้นได้แก่

บริการการค้าปลีกและค้าส่งเติบโตอย่างต่อเนื่อง *ด้านค้าส่ง* พบว่า บริการค้าส่งเกี่ยวกับแร่ วัสดุก่อสร้าง และเคมีภัณฑ์สร้างรายได้สูงสุด รองลงมาเป็นบริการค้าส่งเกี่ยวกับแร่โลหะ และเหล็ก หากพิจารณา ด้านผลตอบแทนพบว่าบริการค้าส่งด้านอาหาร เครื่องดื่ม และยาสูบให้ผลตอบแทนดีที่สุด รองลงมาเป็น บริการค้าส่งเครื่องจักรหนัก *ด้านค้าปลีก* พบว่าในปี 2556 ยอดการค้าปลีกของสินค้าอุปโภคบริโภครวมกัน สูงถึง 23.78 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 13.1 จากปีก่อน ซึ่งยอดการค้าปลีกในเขตเมืองอยู่ที่ 20.58 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.9 และในพื้นที่ชนบทอยู่ที่ 3.19 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.6

การบริการด้านการเงิน ทั้งการบริการด้านการเงิน ด้านบริการปรึกษาทางการเงินและ ฝึกอบรม ด้านการควบคุมกิจการแล้วแต่เป็นโอกาส เนื่องจากเงินเป็นทั้งประเทศมีการไหลเวียนยัง ประเทศอื่นและเป็นจุดหมายปลายทางของนักลงทุนจำนวนมาก

บริการด้านการท่องเที่ยวและบริการขนส่ง มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของมูลค่าบริการ โดยรวม การเพิ่มขึ้นของรายได้ภาคครัวเรือนของเงินเป็นการเพิ่มโอกาสให้กับธุรกิจการท่องเที่ยว

การลงทุนโดยตรงของต่างประเทศในภาคบริการในปี 2556 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 14.2 สูงกว่าการลงทุนของต่างประเทศในภาคการผลิต (ต่อเนื่องนับแต่ปี 2554) ซึ่งจะทำให้ภาคบริการยังคงขยายตัวอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับทิศทางการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของเงินที่ต้องการหันมาเน้นภาคการบริการมากขึ้นในอนาคต

6.5 ภาพรวมและสถานภาพทางการค้าภายในประเทศของเงิน

กระทรวงพาณิชย์เงินรายงานตัวเลขการบริโภคภายในประเทศและการลงทุนของปี 2556 พบว่าในไตรมาสแรกปี 2556 การบริโภคภายในประเทศยังคงรักษาระดับการเติบโต โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การบริโภคภายในเขตชนบทของเงินมีอัตราการเติบโตรวดเร็วกว่าในเขตเมือง
2. ยอดจำหน่ายของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีอัตราการเติบโตคงที่ ส่วนยอดจำหน่ายของผู้ประกอบการขนาดใหญ่ขยายตัว
3. อุปสงค์การบริโภคสินค้ากลุ่มอาหารลดลง แต่รายได้สินค้ากลุ่มอาหารเพิ่มขึ้น ยอดจำหน่ายสินค้าอุปโภคที่ใช้ในบ้านเพิ่มขึ้น ธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน เฟอร์นิเจอร์และก่อสร้าง และกลุ่มธุรกิจเครื่องประดับและอัญมณีก็เติบโต
4. อุปสงค์รถยนต์และอุปกรณ์สื่อสารชะลอตัวลง
5. มูลค่าการบริโภคภายในประเทศ อยู่ที่ 23.44 ล้านล้านบาท คิดเป็นอัตราร้อยละ 13.1

6.6 ภาพรวมและสถานภาพทางการค้าระหว่างประเทศของเงิน

จากการที่เงินได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) และต้องการผลักดันประเทศเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับโลกอย่างแท้จริง รัฐบาลเงินได้ดำเนินการนโยบายต่างๆ โดยพยายามปรับโครงสร้าง การขยายตัวและโครงสร้างสินค้าส่งออกและสินค้านำเข้าให้มีความสมดุลมากขึ้นและเพื่อให้สอดคล้องกับ ทิศทางการพัฒนาประเทศโดยรวมโดยเน้นยุทธศาสตร์ 3 ด้าน คือ

1. การเพิ่มมูลค่าการส่งออก โดยเปลี่ยนการส่งออกเน้นปริมาณเป็นการส่งออกเน้นคุณภาพ เน้นส่งเสริมการส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มสูง สินค้าส่งออกในภาคบริการ การสร้างตราสินค้าของจีนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และส่งเสริมผู้ส่งออกให้เป็นเจ้าของตราสินค้าและทรัพย์สินทางปัญญา

2. การสนับสนุนการนำเข้าที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยเฉพาะการนำเข้าที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อมุ่งหวังให้อุตสาหกรรมภายในประเทศได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมถึงเทคนิคการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพจากต่างประเทศ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากทุนต่างชาติ พลังงานนำเข้าวัตถุดิบและเทคโนโลยีอย่างคุ้มค่า

3. การเปิดตลาดสู่ระบบการค้าโลก (Going Global) โดยการปฏิรูปนโยบาย โครงสร้าง กฎหมายกฎระเบียบ โครงสร้างภาษี ตลอดจนหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ให้รองรับการเปิดเสรีทางการค้า มากขึ้นโดยเฉพาะการปฏิบัติตามพันธกรณีขององค์การการค้าโลก (WTO) อย่างเป็นขั้นตอน และเพื่อสร้าง กลไกการค้าระหว่างประเทศที่ยืดหยุ่น ดังที่ระบุไว้ในกฎหมายการค้าระหว่างประเทศของจีน ซึ่งเป็นกฎหมาย พื้นฐานที่กำหนดกฎเกณฑ์ต่างๆ เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ อาทิ การนำเข้า-ส่งออกสินค้า การนำเข้า-ส่งออกเทคโนโลยี การค้าบริการระหว่างประเทศ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การตรวจสอบการค้า ตลอดจนการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น จากนโยบายดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการ ขยายตัวทางการค้าระหว่างประเทศของจีน

การค้าระหว่างประเทศของจีนในปี 2556 มีมูลค่าสูงสุดเป็นประวัติการณ์ที่ 4.16 ล้านล้าน เหรียญสหรัฐฯ ก้าวขึ้นเป็นประเทศที่มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศมากที่สุดในโลก และขยายตัวในอัตราร้อยละ 7.6 เมื่อเทียบกับของปีก่อน แต่ต่ำกว่าเป้าหมายที่รัฐบาลกำหนดไว้ร้อยละ 8 ทั้งนี้การค้าระหว่างจีนกับ สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และญี่ปุ่นมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 33.5 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของจีน ในปี 2556 ขณะที่การค้ากับตลาดดาวรุ่งที่มีศักยภาพสูงอย่างอาเซียนและแอฟริกาได้ขยายตัวสูงกว่าอัตราเฉลี่ยที่ร้อยละ 10.9 และร้อยละ 8.6 ตามลำดับ ในเชิงภูมิภาค การค้าระหว่างประเทศของมณฑลในตอนกลางและ ตะวันตกขยายตัวในอัตราที่สูงถึงร้อยละ 13.6 และร้อยละ 17.7 ตามลำดับ ขณะที่เขตเศรษฐกิจกีดานซีกตะวันออก มีมูลค่า 3.29 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 79 ของมูลค่าการค้าโดยรวมของจีน และเพิ่มขึ้น ในอัตราร้อยละ 6.6 เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา

6.7 ภาพรวมและสถานภาพทางการลงทุนของจีนในต่างประเทศ

ในรอบสองทศวรรษที่ผ่านมา จีนไม่เพียงก้าวขึ้นมาเป็นฐานการผลิตด้านอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก แต่ยังได้ผันตัวเองเป็นนักลงทุนข้ามชาติที่ทวีความสำคัญมากขึ้น โดยที่ผ่านมารัฐจีน ที่มีศักยภาพในการออกไปลงทุนในต่างประเทศส่วนใหญ่เป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจ (State Owned Enterprises: SOEs) ซึ่งนับว่ามีการขยายการลงทุนไปต่างประเทศอย่างรวดเร็ว โดยรัฐบาลจีนได้กำหนดเป้าหมายให้ วิสาหกิจชั้นนำของประเทศ 500 แห่งขยายธุรกิจไปยังต่างประเทศ โดยหวังว่าจะสามารถผลักดันให้วิสาหกิจ ขนาดใหญ่ของจีน 50 แห่งติดอยู่ในอันดับบริษัทชั้นนำ 500 แห่งทั่วโลกภายในปี 2558 นอกจากนี้ทางการจีน ยังวางแผนส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดรองลงมาของจีนจำนวน 500 แห่งผันตนเองเป็นวิสาหกิจข้ามชาติ ในอนาคต แนวทางดังกล่าวทำให้ยอดอนุมัติโครงการลงทุนในต่างประเทศของจีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ทางการจีนยังดำเนินนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการลงทุน โดยลงนาม ในความตกลงทวิภาคีด้านการลงทุนกับ 103 ประเทศทั่วโลก รวมทั้งอนุสัญญาเวียนภาชีซอนกับ 68 ประเทศ

สำหรับการลงทุนในต่างประเทศของจีนนั้นเริ่มจากการเข้าไปลงทุนในประเทศใกล้เคียงที่มีห่วงโซ่อุปทานและมีความคุ้นเคยในตลาดท้องถิ่น ต่อมาจึงได้มีการขยายการลงทุนสู่อเมริกาเหนือและยุโรป เนื่องจากต้องการสร้างโอกาสในการดำเนินธุรกิจใหม่และเพิ่มขีดความสามารถทางธุรกิจตลอดจนความต้องการในการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและทรัพยากรของประเทศที่เข้าไปลงทุน

การลงทุนโดยตรงของจีนในต่างประเทศ (ODI) ในปี 2556 ยังคงอยู่ในอัตราที่สูง โดยมีมูลค่า 90,170 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เติบโตในอัตราร้อยละ 16.8 เมื่อเทียบกับของปีก่อน ส่งผลให้จีนเป็นประเทศที่ออกไปลงทุนในต่างประเทศใหญ่เป็นอันดับที่ 3 ของโลก และหากมองย้อนกลับไปในปี 2550 พบว่าการลงทุนมีมูลค่าเพียง 22,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เท่านั้น หรือเท่ากับขยายตัวกว่า 4 เท่าตัวในช่วงเวลา 6 ปีที่ผ่านมา การลงทุนดังกล่าวกระจุกตัวอยู่ในฮ่องกง อาเซียน สหภาพยุโรป สหรัฐฯ รัสเซีย และญี่ปุ่น โดยมีสัดส่วนรวมอยู่เกือบ 3 ใน 4 ของการลงทุนโดยรวมของจีน ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.1 เมื่อเทียบกับของปีก่อน นอกจากนี้การลงทุนยังเป็นส่วนของรัฐวิสาหกิจราวร้อยละ 36.6 ของทั้งหมด เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.9 จากปีก่อน โดยมาจาก 3 มณฑลหลักของจีนได้แก่ กวางตุ้ง (Guangdong) ซานตง (Shandong) และเจียงซู (Jiangsu) อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมที่นักลงทุนจีนไปลงทุนยังต่างประเทศนั้นมีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับความพร้อมของทรัพยากรในประเทศที่เข้าไปลงทุนและการสนับสนุนของรัฐบาล ทั้งนี้การออกไปลงทุนส่วนใหญ่จะเป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมบริการ

สำหรับบทบาทจากภาครัฐบาลของจีนนั้น นับว่ามีบทบาทที่สำคัญในการสนับสนุนการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของภาคธุรกิจจีน รัฐบาลจีนได้กำหนดนโยบายก้าวออกไป (Going Global Policy) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการขยายการลงทุนในต่างประเทศของภาคธุรกิจจีน ซึ่งปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินนโยบายดังกล่าว ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาคที่เปลี่ยนแปลง อาทิ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมเครื่องจักร และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ทำให้เกิดภาวะกำลังการผลิตล้นเกิน ส่งผลให้ต้องส่งออกในปริมาณมากและยังมีราคาถูก เกิดปัญหาการเผชิญกับมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้มากขึ้น ดังนั้นรัฐบาลจึงส่งเสริมให้ภาคธุรกิจจีนออกไปตั้งโรงงานผลิตหรือไปลงทุนในประเทศผู้นำเข้า เพื่อลดปัญหาความขัดแย้งกับประเทศผู้นำเข้าสินค้าจากจีน ตลอดจนเพื่อขยายตลาดสินค้าเงินให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น และยังช่วยลดภาวะการแข่งขันอย่างรุนแรงภายในประเทศได้ ซึ่งจะช่วยปรับและยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมผลิตในประเทศได้

